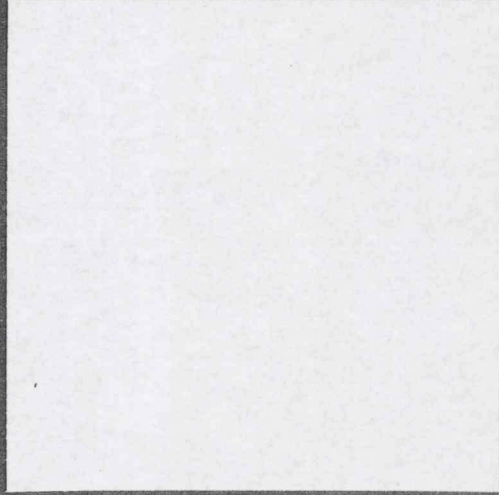
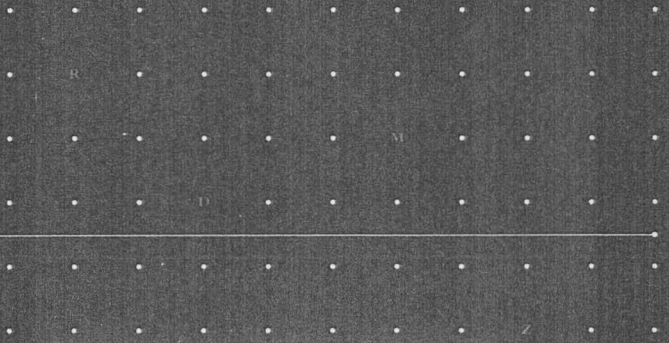
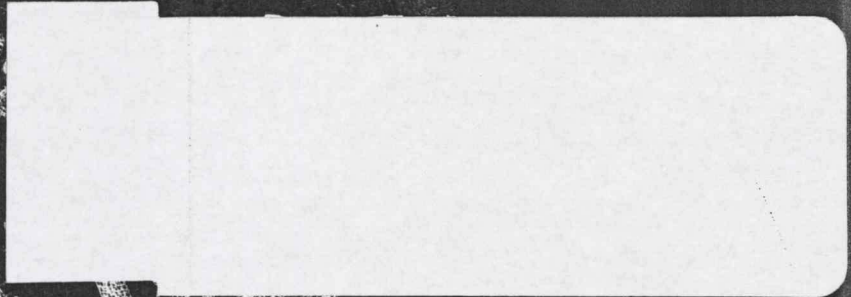


ID-260
C-2
5-12-2007

RIJKSDIENST VOOR DE MONUMENTENZORG



TOELICHTING

bij het besluit tot aanwijzing van
het beschermd stadsgezicht **Oostsingel**
gemeente Goes (Zeeland)
ex artikel 35 Monumentenwet 1988

datum in procedure: 08 april 2005

datum aanwijzing: 05 DEC. 2007

errata:

Foto: Oostsingel, 2005



GOES, OOSTSINGEL

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer zijn bevoegd om gezamenlijk beschermde stads- en dorpsgezichten aan te wijzen. Het rechtsgevolg van de aanwijzing is dat de gemeenteraad ter bescherming van een stads- of dorpsgezicht een bestemmingsplan, als bedoeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, vast moet stellen. In die zin kan de aanwijzing tevens een stimulans betekenen voor een te voeren ruimtelijk kwaliteitsbeleid.

In totaal zijn er in Nederland meer dan 300 beschermde stads- en dorpsgezichten met een geschiedenis die teruggaat tot vóór het jaar 1850. In het kader van het Monumenten Inventarisatie Project is ook de stedenbouw uit de periode 1850-1940 landelijk geïnventariseerd. Het besluit tot aanwijzing van Oostsingel te Goes als beschermd stadsgezicht vloeit voort uit deze inventarisatie.

INLEIDING

In 1982 werd het beschermd stadsgezicht Goes aangewezen. Het omvat de oude stadskern en heeft betrekking op het gebied binnen de singels. De onderhavige aanwijzing is gericht op een strook van de aangrenzende bebouwing van de Oostsingel uit de periode van circa 1850-1940. In vergelijking met de meeste overige singelbebouwing van Goes waar naoorlogse ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, zijn hier de oorspronkelijke structuur en bebouwing nog in grote mate aanwezig.

ONTSTAAN EN ONTWIKKELING

Aan het begin van de 15^e eeuw kreeg Goes stadsrechten en werd er een omwalling aangelegd. In dezelfde eeuw werd aan de zuidoostzijde, buiten de vesting, de Voorstad bebouwd. De omwalling werd in het laatste kwart van de 16^e eeuw aangepast en uitgebreid.

Toen de vesting al lange tijd geen militaire betekenis meer had, werden tussen 1845 en 1862 de stadspoorten gesloopt. Als eerste verdween in 1845 de 's-Heer Hendrikskinderenpoort, gevolgd door de Hoofdpoort, de Bleekveldsepoort en de Koepoort in 1855, de Oostpoort in 1856 en de Ganzepoort in 1862. In de jaren 1868-1872 volgde de slechting van de stadswallen. Deze werden gedeeltelijk vergraven. Een nieuwe beplanting voor de voormalige stadswallen werd rond 1920 ontworpen door de tuinarchitect L.A. Springer. In de laatste tientallen jaren van de 19^e eeuw vond de eerste stadsuitleg buiten de vesten plaats, de reeds genoemde bebouwing aan de Voorstad niet meegetrekkend. Het gebied vlak buiten de veste bij de Oostsingel was daarvoor grotendeels in gebruik als boomgaard en spaarzaam voorzien van bebouwing. De herontwikkeling van de geslechte vestingwerken was typerend voor de 19^e eeuw. In veel steden werd de voormalige verdedigingsgordel benut voor de bouw van huizen en villa's.

Ook de Oostsingel werd vanaf het eind van de 19^e eeuw voorzien van een aaneengesloten bebouwing, voornamelijk met een woonfunctie. Naar aanleiding van het uitbreidingsplan van 1924, ontworpen door de gemeentebouwmeester F.G.C. Rothuizen, werd in de singelbebouwing een doorbraak gerealiseerd voor de aanleg van de Beatrixlaan, die een toegang moest vormen tot de achter de singelbebouwing geplande nieuwe uitbreidingswijk. Tevens werd ter plaatse van een voormalig landweggetje de Zonnebloemstraat aangelegd, die eveneens moest gaan dienen ter ontsluiting van de genoemde uitbreiding.

HUIDIG RUIMTELIJK KARAKTER

De ruimtelijke hoofdstructuur van het gebied wordt bepaald door de langs de Oostvest slingerende Oostsingel met aan de buitenzijde hiervan een min of meer gesloten gevelwand, die voornamelijk bestaat uit burgerwoningen. De stedenbouwkundige structuur kwam tot stand naar aanleiding van de herontwikkeling van de geslechte vestingwerken. Voornamelijk deze structuur is bepalend voor het gebied. De Beatrixlaan en Zonnebloemstraat sluiten vrijwel loodrecht aan op de singel.

BEGRENZING

De westzijde van de begrenzing sluit aan op de oostzijde van het bestaande beschermd stadsgezicht Goes. De overige begrenzingen worden gevormd door de perceelsgrenzen van de woningen aan de Oostsingel.

De exacte begrenzing is aangegeven op de bijgevoegde begrenzingskaart, MSP/45/02-I.

NADERE TYPERING VAN TE BESCHERMEN WAARDEN

De Oostsingel is in structureel opzicht, als waardevol hoofdkenmerk, van groot belang voor het gezicht. De vrijwel aaneengesloten bebouwing aan de Oostsingel wordt gekarakteriseerd door een afwisselende verschijningsvorm van de woningen. De bebouwing bevat één tot twee bouwlagen en een kap en is overwegend uitgevoerd in baksteen. Vooral in het meest noordelijke deel liggen de panden direct aan het trottoir, terwijl meer naar het zuiden de panden overwegend zijn voorzien van voortuinen.

RECHTSGEVOLG VAN DE AANWIJZING

Ter effectivering van de aanwijzing van een beschermd stads- of dorpsgezicht moet ingevolge artikel 36 van de Monumentenwet 1988 een bestemmingsplan worden opgesteld. De toelichting op de aanwijzing kan daarbij voor wat het beschermingsbelang betreft als uitgangspunt dienen. Doel van de aanwijzing is de karakteristieke, met de historische ontwikkeling samenhangende structuur en ruimtelijke kwaliteit van het gebied te onderkennen als zwaarwegend belang bij de toekomstige ontwikkelingen binnen het gebied. De aanwijzing beoogt op die wijze een basis te bieden voor een ruimtelijke ontwikkeling die inspeelt op de aanwezige kwaliteiten, daarvan gebruikmaakt en daarop voortbouwt.

In het aanwijzingsbesluit is bepaald in welke mate de vigerende bestemmingsplannen aan het beschermingsvereiste voldoen.

BRONNEN

B.I. Sens, *Gemeentebescrijving Goes*, Monumenten Inventarisatieproject Zeeland. Z.p. 1994.

Kaarten

1. Oriëntatiekaart, RDMZ 2005.
2. Circa 1660. Uit: J.A. Colom, *De vyerige colom; verthonende de 17 Nederlandsche Provintien*. (Oorspronkelijk uitgegeven te Amsterdam omstreeks 1660). Facsimile, Weesp 1993.
3. Goes, circa 1698. Uit: F. de Wit, *Perfecte aftekeningen der steden van de XVII Nederlandsche provincien in plattegronden*, Amsterdam, ca. 1698. Fotomechanische herdruk, Amsterdam 1980.
4. Goes, verkend in 1856, gegraveerd in 1864. Uit: *Topographische en militaire kaart van het Koninkrijk der Nederlanden*. Facs. uitgave. Delft 1973.
5. Goes, 1866. In: J. Kuyper, *Gemeente atlas van de provincie Zeeland; naar officieele bronnen bewerkt*. Herdruk, Groningen 1982.
6. Goes, circa 1913. Kaartblad 638, verkend in 1912 en 1913. Uitgave 1914. In: *Historische Atlas Zeeland; Chromotopografische Kaart des Rijks 1:25.000*. Landsmeer 1989.
7. Luchtfoto: Oostsingel. Topografische Dienst Kadaster, Emmen.

COLOFON

Uitgave: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, Zeist 2007

Onderzoek en tekst:

Provincie Zeeland, drs. B.I. Sens

RACM-kaarten: RACM, drs. B.A.R.T. Broex

Foto omslag: Gemeente Goes

Redactie: RDMZ, drs. E.B. Manuel

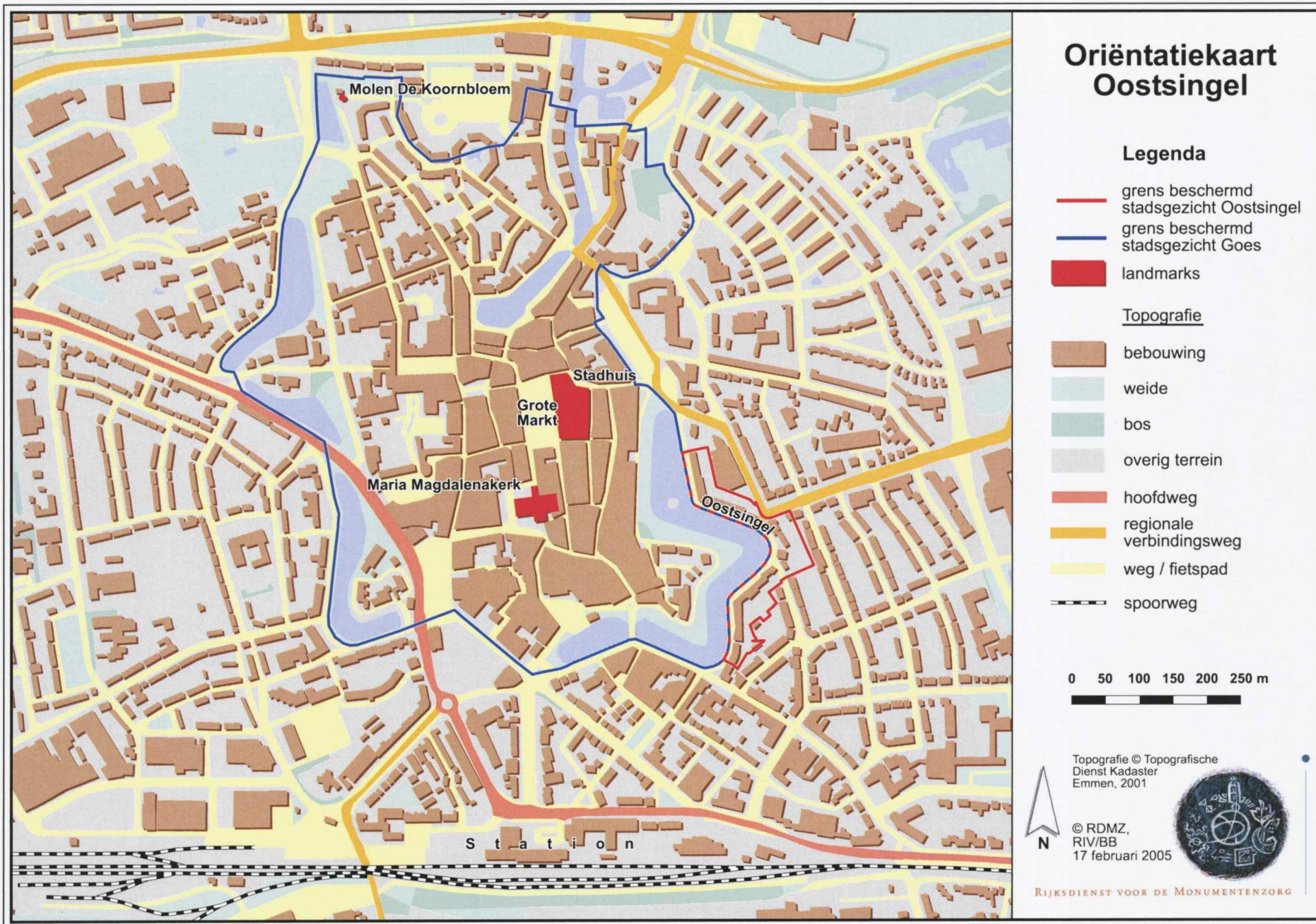
PRODUCTIE

RACM/Drukkerij Kerckebosch bv, Zeist

BIJLAGEN

1. Oriëntatiekaart.
2. Circa 1660.
3. Goes, circa 1698.
4. Goes, verkend in 1856, gegraveerd in 1864.
5. Goes, 1866.
6. Goes, circa 1913.
7. Luchtfoto: Oostsingel.

1.110525189010

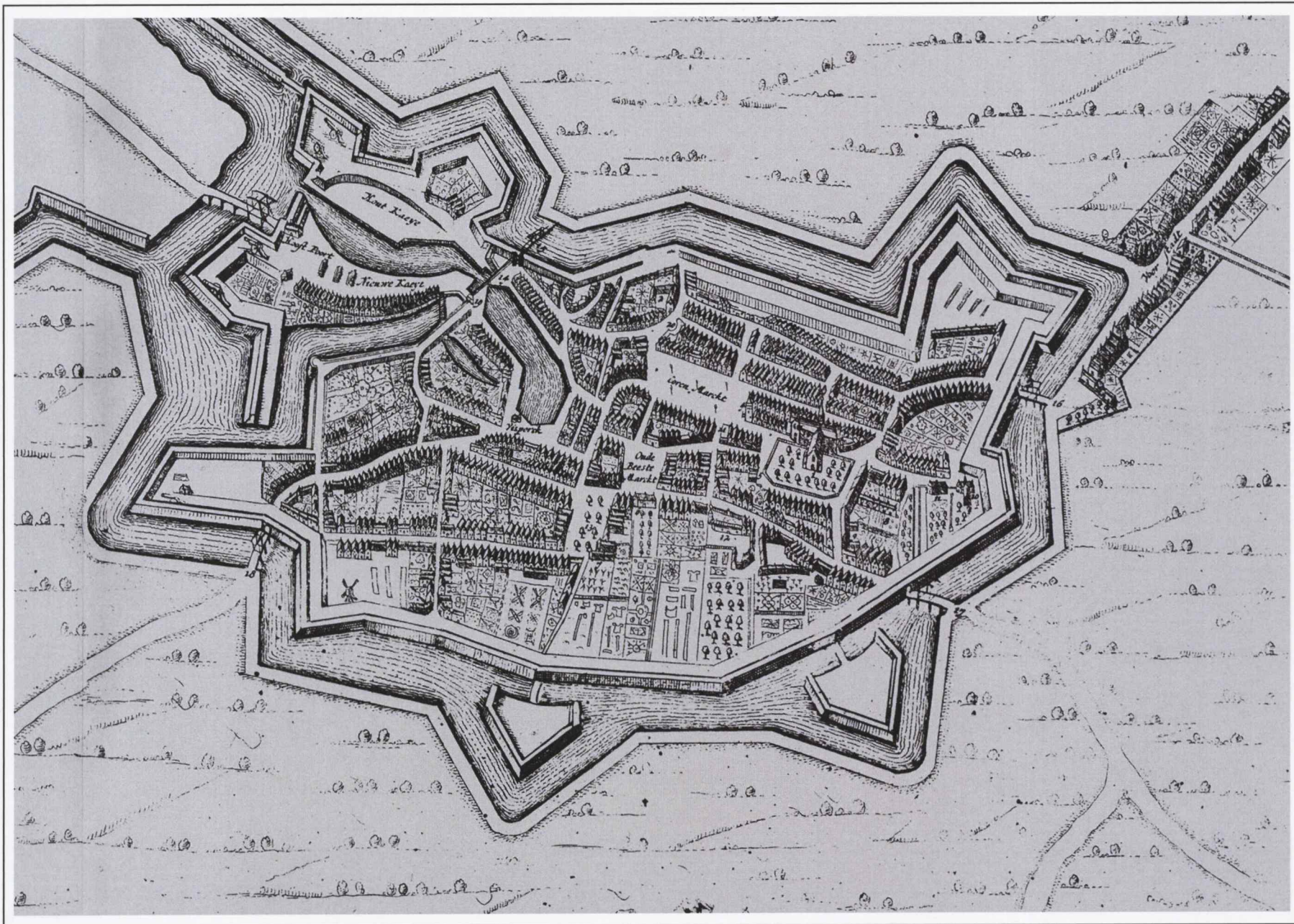


1.110525189011



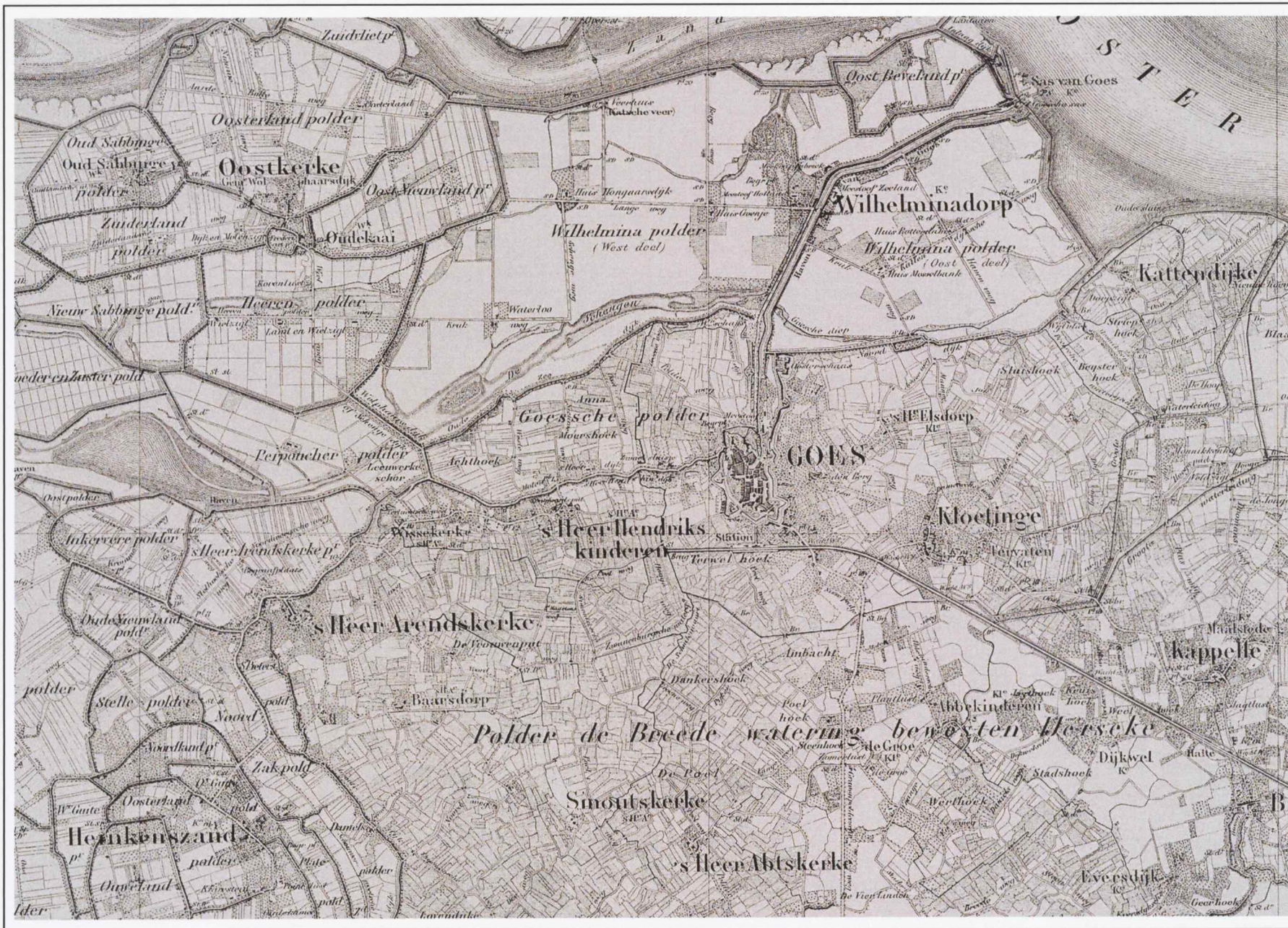
Kaart 2 Circa 1660

1.110525189012



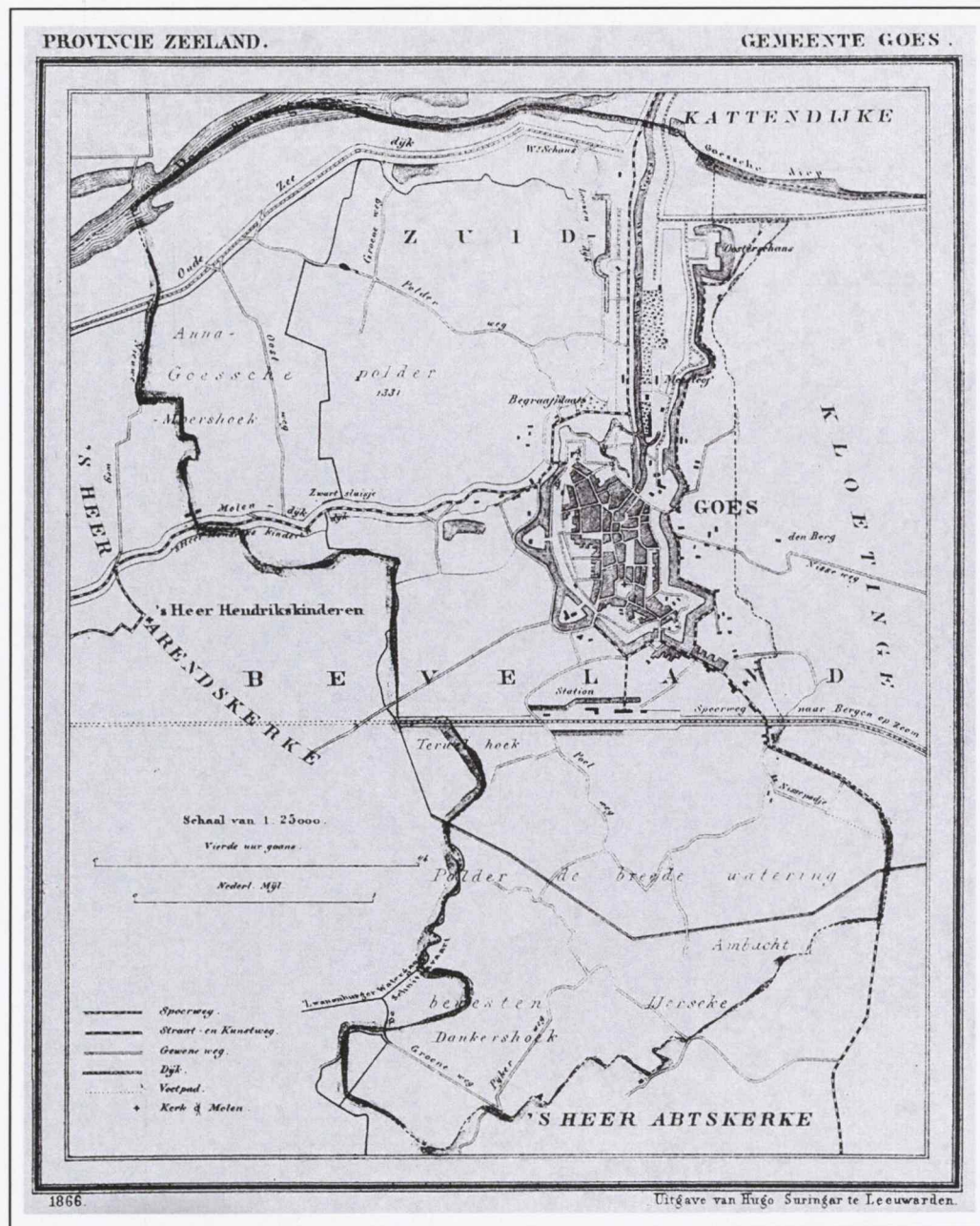
Kaart 3 Goes, circa 1698

1.110525189013



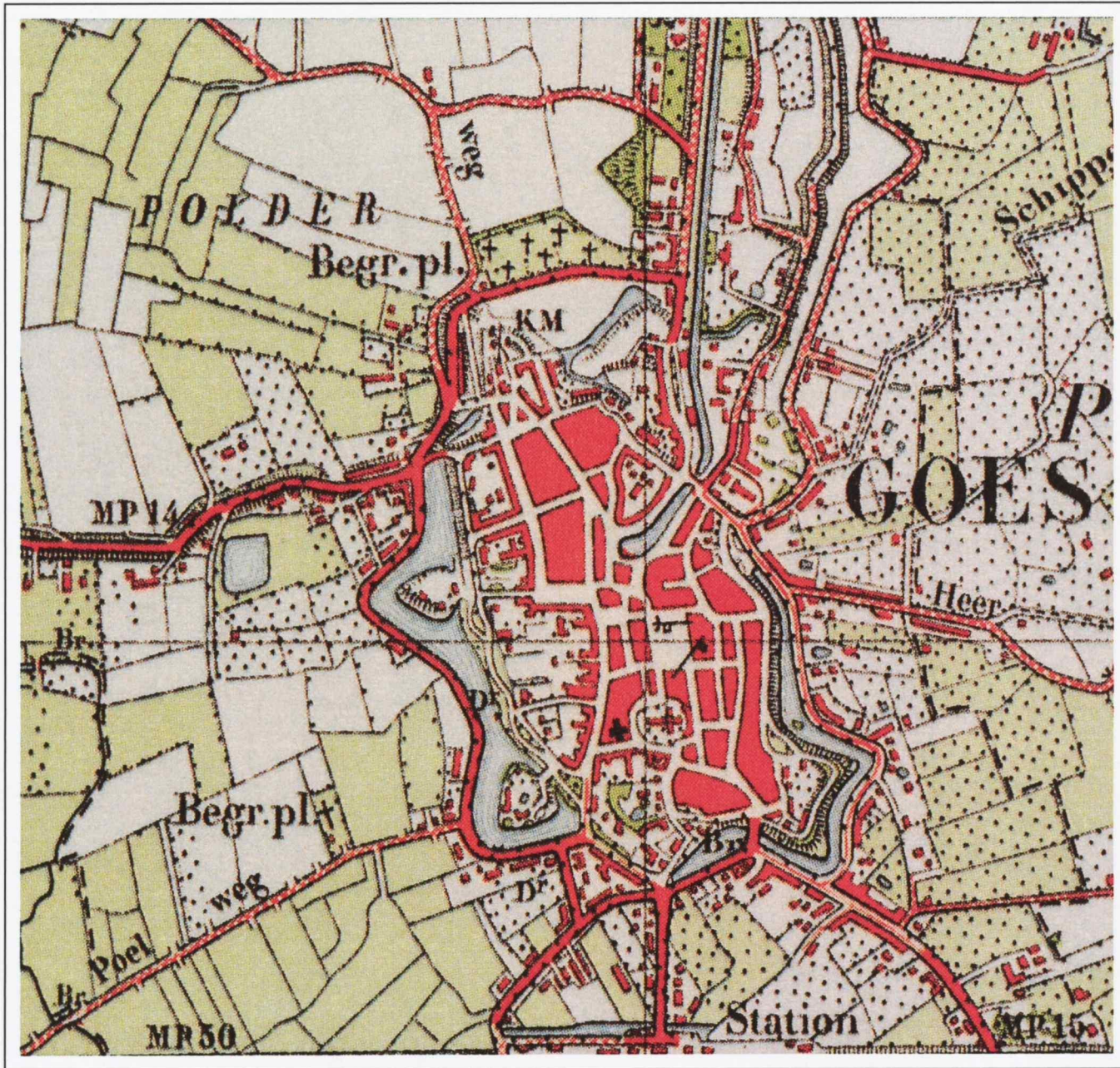
Kaart 4 Goes, verkend in 1856, gegraveerd in 1864

1.110525189014



Kaart 5 Goes, 1866

1.110525189015



Kaart 6 Goes, circa 1913

1.110525189016



Kaart 7 *Luchtfoto: Oostsingel*

1 1105251 89017